

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Maročnina: Četrletno Din 6.—, polletno Din 12.—
celoletno Din 24.—

Odprimo oči!

Vseh naprednjakov na deželi dolžnost je, da povsod in vedno razkrinkujejo med narodom ono stranko, ki že desetletja drži večino slovenskega ljudstva v krempljih z demagogijo in z naravnost bogokletnim zlorabljanjem vere.

Desetletja že klerikalna stranka strahuje z zlorabo cerkve in z obljubami slepari narod, a nikdar še ni svojih obljub izpolnila. Narod vidi in čuti, da so prazne vse klerikalne obljube, a komaj se začne nekoliko upirati, že so farovži tukaj, ki s spovednicami, misijoni in prižnicami zopet ukrotijo duhove, ki so hoteli izpregledati.

Še zelo politično nedorasla in nevedna je večina našega naroda. In to naše dobro ljudstvo bere v svetem pismu: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! Ne vračaj zlega z zlom! Opuščajte svojim sovražnikom!» — toda končno verjame kljub svoji vernosti raje klerikalnim revolverjem: «Straži», «Slovenskemu Gospodarju», «Domoljubu», ki naravnost teptajo te božje nauke, ki pa se kljub temu pred javnostjo postavljajo kot branilci svete vere.

Pristaš SLS, ako imaš le trohico razuma, ali se ti ne zdi, da se Kristovi nauki ne branijo z najostudnejšimi psovskami, obrekovanjem in z ropanjem časti političnim nasprotnikom. Kdaj pa je Kristus učil, da naj se širijo njegovi nauki s tako podlo pisavo kakor jo poznamo n. pr. iz «Straže»?

Z najnemoralnejšimi sredstvi in z vzbujanjem najnižjih instinktov se drži danes klerikalizem v Sloveniji. Misleči človek bi dejal, da klerikalni kolovodje nimajo visokega mnenja o našem ljudstvu, katerega večine si ne upajo obdržati v svojih vrstah s poštenimi sredstvi.

Vseskozi je bila nesrečna klerikalna politika. Med vojno je slavila prelivanje krvi in povzdigovala v deveta nebesa one, ki so izzvali svetovni požar. Niti to ni odprlo oči našemu dobremu ljudstvu, ki v svoji brezmejni lahkovernosti verjame prej političnim klativitezom in coprnikom nego onim, ki mu v svoji poštenosti obljublajo le stvari, ki so mogoče in izvedljive.

Tako zvani «Markov protokol», ki so ga objavili klerikalni listi, črno na belem kaže yso nizkotnost klerikalne politike, ki je politika korit za posamezne klerikalne političarje, a za narodove koristi se ne briga. V Markovem protokolu ni nikjer govora o tem, kaj bi bilo za ljudstvo dobro, temveč le o tem, da bi klerikalci radi imeli svojega pokrajinskega namestnika in da bi odločevali

tudi glede drugega višjega uradništva pri pokrajinski upravi.

Kaj ima od vsega tega naš narod, ki je v veliki večini šel na limanice klerikalni demagogiji in volil SLS? Nasprotno vsem obljubam od strani SLS bo moral plačevati visoke davke. Rekli smo že nekoč, da je človek najbolj občutljiv pri žepu in da vsaj takrat pričenja misliti samostojneje. Klerikalna stranka, ki je izšla iz volitev tako močna, bi lahko delala za narodove koristi, ako bi vršila pametno politiko. Toda klerikalna politika je danes politika pustolovstev, kajti prav za prav se danes ne ve jasno, kaj je njen glavni cilj. Upajmo, da se bodo po sedanjih bridkih razočaranjih začele odpirati ljudem oči. Skrajni čas je, da se naše ljudstvo ne dá več tako nesramno vleči za nos.

Vohunska družba v Zagrebu

Zagrebsko policijsko ravnateljstvo je pred dobrim tednom izsledilo niti velike špijonske družbe, ki je po vsej naši državi izvrševala vohunsko službo v korist tujih držav. Odkritje zarote in uspeh preiskave je povzročil veliko senzacijo. Odkritje pa se je izvršilo tako-le:

Pred kakimi desetimi dnevi je zagrebška policija dobila brezimno obvestilo, da se je v hotelu Zebić nastanila neka elegantna dama, ki izgleda zelo sumljivo. Ker je ves dan ni bilo v stanovanje, je policija v njeni sobi izvršila preiskavo in je med njeno prtljago zares našla razne dokumente, ki so dokazali, da ženska izvršuje špijonažo in da se piše Danica Androlić. Špijono se je posrečilo še isti dan aretirati in že pri prvem zaslišanju je izdala važne podatke, na podlagi katerih je policija takoj prijela šest Daničinih prijateljev in pomagačev.

Tekom par dni je policija zbrala že toliko gradiva, tajne dokumente in sezname zarotnikov, da je dognala veliko špijonsko zvezo, v katero so vpleteni nekateri ugledni zagrebški republikanci, predvsem pa nekateri bivši avstrijski častniki. Špijonska družba je stala v stalni zvezi z Rimom, odkoder je preko Raketa dobivala potrebna pismena navodila, preko Albanije pa velike vsote laških lir. Kot glavna prenašalka dokumentov je služila mlada Danica Androlić, ki ima za seboj zelo razuzdano preteklost. Najmerodajnejša osebnost celega komplota pa je bil zanimivi pustolovski tip Sulejman Avdagić.

Življenje tega moža je polno najpestrejših doživljajev in pustolovščin. Je bosanski musliman in faliran študent. Ko je študiral

na Dunaju, je uganjal vsakovrstne komedije. Včasih je hodil po ulicah bos in raztrgan, uro potem pa se je pojavil v laku, fraku in cilindru. Prav rad se je predstavljal kot egiptovski princ Sirij in si je znal pridobiti vstop v najelegantnejše dunajske družbe. Zelo spretno je znal vleči za nos odličnike iz južnih in vzhodnih krajev. Ako se je na Dunaju pojavil kak bogataš iz Kaire, Indije ali Kalkute, ga je Avdagić hitro povabil na kneževsko večerjo, katere pa nikdar ni plačal sam. Nadarjen je neverjetno in zna celo vrsto jezikov, tudi ciganskega. Bil je seveda velik osvajalec ženskih src. Zadnje čase je v Zagrebu najel stanovanje, ki je služilo kot shališče in pisarna cele špijonske družbe.

Preiskava v Zagrebu je dovršena in vseh sedem aretirancev je bilo prošlo nedeljo odpravljenih v Beograd, kjer se izvidi nadaljujejo. V interesu tajnosti ne more državna oblast izdajati nobenih nadaljnjih obvestil. Dnevnik prinašajo senzacionalne vesti in navajajo kot glavne činitele cele družbe tudi Radića in mnogo drugih republikancev, ki so pripravljali popoln državni preobrat. Vse vesti je seveda treba sprejemati z rezervno, dokler ne bo glavna razprava podala prave slike komplota, ki je že po dosedanjih ugotovitvah dovolj zločinski.

Politični pregled

Tekom zadnjega tedna so nekateri važni politični dogodki napravili politični položaj tako v parlamentu kakor tudi v vsej državi zelo živahen, tu in tam celo precej napet. V parlamentu prihajajo na dnevni red važni zakoni, med katerimi je bil

uradniški zakon

te dni sprejet, to pa z vsemi samovoljnimi in nazadnjaškimi odredbami radikalne vlade vred. Zaslugo za to nazadnjaštvo je treba v veliki meri pripisati klerikalnim poslancem, ki so z Markovim protokolom omogočili sedanje oholo postopanje radikalnega režima.

V kratkem nastopijo

parlamentarne počitnice

in gospodje poslanci se bodo podali na odpočitek. Ko pa se bo parlament zopet sestaj, bo imela radikalna vlada pred seboj najbrž vse drugačen položaj in se bo hitro omajala. Sedanje razporeženje v parlamentu kaže, da je radikalni režim nevzdržen in zato bodo prvi dnevi jesenskega zasedanja v parlamentu nedvomno prinesli važne izpremembe.

Največ prahu vzbuja v notranjem razmerju nesrečna

Radićeva osebnost.

Senzacionalna razkritja, ki jih zadnje dni ob-

javljajo nekateri listi v zvezi s špijonsko afero v Zagrebu, v katero naj bi bil zapleten tudi Stefan Radić s celim svojim republikanskim štabom, še niso razčiščena. Toda Radić ima na svojem hrbtu nagrađenih toliko protidržavnih zločinov, da je imunitetni odbor v pretresanju njegovega rovarjenja sklenil njega in nekatere njegove poslance zahtevati na odgovor pred sodiščem.

Istočasno z Radićem pa pridejo na vrsto tudi klerikalni poslanci Pušenjak, Žebot in Sušnik kot odgovorni uredniki «Straže», «Slovenskega Gospodarja» in «Domoljuba». Tako bo torej končno tudi tem gospodom dana prilika, da pred sodiščem dajo odgovor za vsa psovavanja, blatenja in nesramnosti, ki so jih navedeni revolverski listi tekom zadnjih mesecev nagromadali v svojih kolonah na njihov račun. Klerikalni listi so seveda pri tem pritisku na kurje oko složno zacvilili. Posebno oče «Slovenec» se je zavzel za svoje tri sinove. Dokazal je s tem, da je on vrhovni zaščitnik

klerikalnega časopisnega zahrbtništva,

kar se nikakor ne more ujemati s katoliško moralno, katere ima sicer klerikalna gospoda vedno polna usta. Zato: do svidenja pred gospo Pravico!

V zunanjepolitičnem oziru bo za našo državo velike važnosti

konferenca Male antante v Sinaji,

ki se vrši te dni in na katero odpotuje tudi naš zunanji minister dr. Ninčić. Na konferenci bodo zastopniki Male antante razpravljali o vprašanjih medsebojne vzajemnosti v vseh skupnih korakih in o morebitnem povečanju te čvrste srednjeevropske zveze s pristopom Poljske in Grčije.

Glede reškega vprašanja

so pogajanja še vedno na mrtvi točki. Naša delegacija vztraja odločno na stališču rapalskega dogovora, ki zajamčuje Reki popolno samostojnost. Italijani pa se poslužujejo vsega mogočega zahrbtništva in intrig, da nas

ociganijo še za to pozicijo. Le žal, da so jim pri tej kampanji posebno dobrodošla sredstva, ki jim jih dajejo v roke nesolidni elementi v naši državi. To je predvsem Radić s svojim izdajalskim početjem, ki je nedavno ponudil Hrvatsko z Reko vred Italijanom, deloma pa tudi naši klerikalci, ki z vednim klevetanjem črnijo našo državo, kakor da ni nič boljša od afriške kolonije.

Čas iztreznjenja še ni blizu, ampak kadar bo prišel, bomo globoko obžalovali hude zmote, ki smo jih počeli v prvih letih po osvobojenju in uedinjenju.

Dopisi

GOLO PRI LJUBLJANI. Pri nas smo obhajali god sv. Marjete, farne patronke. Ker je bilo lepo vreme, je prišlo dosti ljudi. Hvala gre vsem dobrim srcem, ki so pri darovanju dala za cerkvene potrebe lepe vsotice. V cerkvi je uvedeno zares lepo petje, da je veselje biti pri božji službi. Napredujemo prav dobro. Zdaj vidimo večkrat tudi lepe narodne igre.

VODICE. Pri nas pase ovce, ali bolje rečeno pašuje Janc, doma tam nekje od Tržiča. Ta mož mora poleg vsega dobrega na tem svetu imeti prav rad tudi ples in pa — denar, ker skoro vsako nedeljo ima na indeksu poljube, objeme in pritiske pri plesu ter nikdar napolnjeno blagajno. Po njegovih govorih bi si ga človek predstavljal kot nekakega inkvizitorja, ki bi najraje uničil ljudi, ki ne trobijo v njegov zviti rog in ki ne polnijo njegove nenasitne malhe. Vsa podjetja in druge dobačkosne naprave kakor tudi vsa društva, korporacije, urade in uradništvo bi imel rad pod nadzorstvom ter bi jim rad predpisoval, kaj smejo in kaj ne smejo. Z drugimi besedami: vzgojil bi si rad še večje sužnje in hlapce rimskega klerikalizma, kakor smo sedaj. — Zavedajmo se, da se nahajamo v svobodni državi, da so časi rimskih in španskih inkvizicij minuli, da smo prosti državljani in neodvisni od različnih Jancev, ki s pomočjo

naših žuljev dobro žive. V naši državi nam ne bodo zapovedovali takšni ljudje, katerih cilj je, ljudstvo še zanaprej neuko ter nerazsodno obdržati, da bi ga lažje izrabljali.

SODRAŽICA. Prostovoljno gasilno društvo v Sodražici priredi v nedeljo 29. t. m. o priliki proslave 25letnice svojega obstoja veliko vrtno veselico na prostoru tovariša V. Drobniča, na kar se opozarjajo sosedsnja društva. S prošnjo, da nas prijatelji gasilstva v kar največjem številu posetijo, kličemo: Na pomoč!

SODRAŽICA. V naši občini je obsodba župana Lovrenčiča pred sodiščem v Kočevju izzvala pri vseh poštenih ljudeh iskreno zaščeno. Osem let je moralo preteči, da se je temu človeku prišlo do živega. Med vojno se je venomer bahal: «Kdo more meni kaj! Izvolil sem Borojeviča za častnega občana, deželni predsednik prihaja v mojo občino, ves deželni odbor je na moji strani, dr. Šusteršič moja desna roka, okrajni glavar Mek moj — kužek, a župnik v Sodražici moj — angel varuh!» Koliko so občani pred tem človekom pretrpeli, to ve samo tisti, ki je bil med vojno doma. Marsikatera ženska je pretakala zaradi njega grenke solze, vse je bilo obupano ter je željno pričakovalo rešitve. Prišel je preobrat. Župan Lovrenčič se je tedaj skrival. Ogorčeno ljudstvo — brez razlike strank — bi se nad njim spojilo, da ga ni ščitil ravno naprednjak g. Fajdiga. Pa naše ljudstvo kmalu vse pozabi in ko je župnik Traven zahteval, je bil A. Lovrenčič zopet izvoljen za župana z enim glasom večine. Sedaj zopet pašuje. Kakor nekdanj preganja njemu neljube osebe, tožari kar vsevprek ter terorizira vso občino. Občinska odbornika, ki sta pri seji samo kritizirala njegovo skrajno površno uradovanje, je tožil po državnem pravdniku, (čemur pa je sledila blamaža), upira pa se, da bi občinske račune pregledali nekateri odborniki njemu nasprotnne stranke. Nadzorstvo pa je nujno potrebno! Naš župan računna n. pr. za navadne stavbinske ogleda v trgu samem razen občinske takse 50 Din še za sebe in za svojo pisarno

Carmen Sylva:

Tašča

(Konec.)

Dve leti sta potekli od onega plesa. Na dvorišče posestva Morineni se je pripeljal voz. Vsi so pohiteli k oknom, kajti po nesreči je postalo tam vse tiho.

V vozu je sedela blede žena z neskončno žalostnimi očmi in držala v naročju čudovito lepega fantička s sivozelenimi očmi, črnimi obrvi in gostimi zlatimi kodri. Kakor majhen kerub je gledal okrog sebe in kazal zobčke, kadar se je smehljaj; in smehljaj se je ravnokar nekemu golobu, ki je priletel nasproti.

Eden slug se je približal vozu.

«Ali je gospa Sabina tu?» je vprašala tujka. Sluga ji je strmel v obraz in zdelo se mu je, da jo spoznava.

«Da, mislim; bom pogledal.»

Dama je vzela list in napisala: «Eleonora».

«Dajte ji to,» je rekla.

Dolgo časa je trajalo, preden se je sluga zopet pokazal. Končno je prišel, zaprl hišna vrata za sabo ter izjavil odločno in hladno:

«Je ni doma.»

Eleonora je pritisnila usta na otrokovo glavo.

«Odpeljite!» je rekla potem vozniku, «vozite desno po drevoredu.»

Sluga je tekel takoj v kuhinjo, povedal tam dogodek in se zelo čudil, da je zapeljala na pot proti Boldeni.

Eleonora je pri hiši intendanta dala ustaviti voz in je izstopila, plačala voznika in ga odslovila. Potem je vstopila. Stari mož je planil pokonci, ko jo je zagledal.

«Prosim,» je rekla Eleonora, «prosim kapljo mleka za mojega otroka; žejen je!»

Potem je sedla na stol.

Starec je prinesel mleko, ne da bi izpregovoril besedico, potem pa je obstal pred njo ter jo gledal s skrbi polnim izrazom na obrazu.

«Rada bi prišla do gospe Pulherije. Ali mi hočete pomagati?» je rekla končno.

«Ali želite k milostljivi gospe?»

«Šla bi h kateri mladih dam, ko bi ne bila slišala, da sta obe poročeni in odsotni; sedaj ne morem nikamor drugam kakor k njej!»

Intendant je zmajal z glavo

«To bo težko šlo!»

«Grem pa sama!» Z obupno gesto je pograbila otroka ter bežala v solnčnem žaru proti hiši. Tam je bil sluga, ki ga ni poznala; temu je rekla, če bi gospa Pulherija hotela priti za trenutek pred vrata, ker da čaka nekdo zunaj, ki bi rad govoril z njo.

Čez nekaj hipov se je prikazala gospa Pulherija, pokonci postavljena, toda s popolnoma osivelimi lasmi. V črni obleki je bila kakor kaka opatinja.

Eleonora je padla na kolena, dvignila k njej otroka in prosila:

«Prosim, pri božjem usmiljenju prosim, čuvaj otroka! Hočejo mi ga vzeti, ko so me napravili za beračico. Prosim, vzemi otroka!»

«In ti prihajaš k meni?» je vprašal gospe Pulherije globoki glas.

«Vem, da bi se ne smela prikazati pred tvojim obrazom, toda povsod so me zapodili kakor beračico. Prosim, prosim, čuvaj mojega otroka!»

«Čigav je otrok?» je vprašala gospa Pulherija. Eleonora je sklonila glavo.

«Tako se je veselil nanj!» je šepetala, «in rekel je, naj se imenuje Dan!»

Gospa Pulherija je potegnila iz oblike nekaj, kar je bilo všito v svileno ruto; strgala je ruto in dala Eleonori Šerbanovo zadnje pismo.

116 Din, in to v nasprotju z državnimi in občinskimi taksami. Pred kratkim je poslovala v Sodražici vojaška konjska pregledna komisija. Drugi dan pa je župan predložil posameznim interesentom račun 2000 K, češ, da je komisijo pogostil. To je gotovo prav originalno. Mi imamo županovanja g. Lovrenčiča že dovolj. Pozivljamo pokrajinsko vlado, da na podlagi sodno dokazanih dejstev ter na podlagi še nerešene pritožbe na ministrstvo v Beograd odstavi tega župana, kakor je to storil po vojni višji šolski svet, ki je razpustil krajni šolski svet, kateremu je on načeloval. Vlada je dolžna to ukreniti, kajti tožbo proti g. Fajdigi — pri kateri je tako sramotno propadel — je moral župan Lovrenčič vložiti baš na zahtevo pokrajinske vlade, ki mora sedaj izvajati posledice. Ako tega ne stori, pridemo z novimi razkritji. Nad vse se je čuditi, da podpira in vzdržuje županski stolec temu človeku s svojo avtoriteto na škodo občanov domači duhovnik.

KOSTANJEVICA. Našo kakor tudi sosednje občine je zadela 19. t. m. huda nesreča. Padala je namreč toča, ki je uničila vsa polja. Samo za Kostanjevico se cení škoda na 3 milijone dinarjev. Ravno tako hudo sta prizadeti občini Sv. Križ in deloma Št. Jernej. Pomoč od strani države je nujno potrebna.

RAKA. Sirovost raških Orlov presega že vse meje. Ni še pozabljeno, kako je vrgel neki Orlič iz zvonika o priliki pogreba na Sokole težko desko in je bil le srečen slučaj, da ni nihče ranjen. Pred kratkim pa so klerikalni ponočnjaki strgali s hiše, kjer je nastanjena knjižnica in čitalnica sokolskega društva, desko z napisom. Taki so sadovi klerikalne vzgoje. Najpodležjih sredstev se poslužujejo v boju proti Sokolu, toda vsako orlovsko barabstvo sokolske vrste le pomnožuje in krepi. To se je jasno videlo na dan javne telovadbe. Hinavščina, obrekovanje, zahrbtnost in druge take čednosti dišijo naše Orle. Voditelja Orlov, župnik Škerjanc in kaplan Božnar, imata torej mnogo

hvaležnega dela v orlovskih vrstah, toda onadva se brigata bolj za druge. Na dan sokolske javne telovadbe je kaplan Božnar porabil priliko na pokopališču, kjer je bilo pri nekem pogrebu zbranih veliko ljudi, da je rekel: «Starši, ne pustite danes svojih otrok na sokolsko veselico, da se ne bodo pohujšali!» Mi pa pravimo k temu: «Ne obrekujte, temveč rajši pometajte pred lastnim pragom!» Koliko je zaleglo njegovo svarilo, je razvidno iz tega, da so Orli takoj zlezli v zvonik in so od daleč opazovali «pohujšanje», dva pijana Orla sta pa celo prišla proti večeru na veselični prostor iskat «pohujšljivost». Radovednost pa je že takoj v začetku javne telovadbe prignala na sokolsko veselico vse polno mladih in starih farovških pristašev, ki so nervozno pričakovali, kedaj pride na vrsto «pohujšanje», toda «pohujšanja» le ni bilo od nikoder. Vsi so bili prej prepričani, da kaplan Božnar ne laže, zdaj pa mislijo drugače.

NOVA ŠTIFTA PRI GORNJEM GRADU. Zopet se moramo oglasiti in povedati nove ukrepe našega g. župnika. Zdaj mu je prišla misel v glavo, da ima najprej prvi del svete maše in nato pridigo. To je menda začel zato, da bi bolj privezal ljudi na svoje pridige. Toda, odkar je začel po novem, je veliko ljudi ostalo nele brez pridige, temveč tudi brez sv. maše. — Pri nas so kmetje, ki imajo nad uro daleč v cerkev. G. župnik pa se ne ozira na to in mašuje zjutraj ob šestih. Kdaj naj kmetje vstajajo zdaj, da nakrmijo živino? Kdaj naj družina zajtrkuje? Ali pa naj bo živina in družina lačna do devetih? G. župnik lahko računa po sebi, ko ima komaj dva koraka v cerkev in je dobro spočit. Kmetje pa smo izmučeni od poletnega napora in bi si ob nedeljah in praznikih radi odpočili vsaj eno uro več kakor ob delavniških jutrih. Seveda župniku tudi ni po volji biti dolgo tešč in bi bil preveč lačen, ako bi maševal šele ob desetih, kakor je to drugod. Povedati pa moramo, da ni prav tako. Ne pravim tega le radi sebe, temveč tudi zato, ker je naša cerkev sloveča božja pot. G. žup-

nik je itak že odpravil mnogo ljudi ter si ne zna pridobiti takega ugleda kakor njegov prednik. Zadnjič je o dopisniku «Domovine» dejal, da je stopil mački na rep, pa se je zadržal v listu. Bo menda le narobe prav, namreč, da se je oglasila s svetega mesta v cerkvi. Kar se pa «Domovine» tiče, bo pa še večkrat! Kmet.

SV. MIKLAVŽ PRI ORMOŽU. Pri nas in pri Sv. Bolfanku smo imeli 13. t. m. precejšnje neurje z viharjem. Poleg obilo dežja je padala tudi toča, ki je napravila veliko škode. — V nedeljo 22. t. m. se je ustanovilo pri nas gasilno društvo. To slovesnost smo proslavili z veliko veselico, katero so poleg številnega občinstva posetili tudi zastopniki sosednjih gasilnih društev.

FRANKOVCI PRI ORMOŽU. Dne 18tega t. m. je po dolgotrajni bolezni umrl vrlí kmečki sin Martin Zibret kot žrtev vojne, oziroma žrtev italijanskega ujetništva. Vdano je prenašal trpljenje dolge bolezni, katero si je nakopal v ujetništvu. Blagega pokojnika smo spremljali na zadnji poti v obilnem številu in ga 20. t. m. položili v prerani grab na Humu. Bridko prizadetim sorodnikom iskreno sožalje! Blagi Martin, počivaj v miru!

Kmetijski glasnik

OTRPNELOST PRI PRAŠIČIH.

Pri prašičih se dogaja, da postanejo v zadnjem koncu naenkrat otrpnjenih udov, tako da se komaj vlačijo. Vzrok temu bolestenemu stanju, ki izgleda kakor revmatizem, je lahko prehlaja ali pa tudi pokvarjen želedec, pokvarjen vsled preobilo zavžitega zrnja.

Tako oboleli prašiči ležijo najraje zariti v slamo in stokajo od časa do časa. Silno neradi vstanejo, ker jih boli ves život. Od samih bolečin se tresejo. Pri hoji vlačijo zadnji del za seboj. Klaja jim ne diši, pač pa razodevajo veliko žejo. Če jih ta bolezen

Prečitala ga je v hipu in ga vrnila z drhtečo roko.

«O, da bi me le bil umoril!» je vzkliknila, «bolje bi bilo zame! Obvaroval bi me bil sramote in zla! O, moj Bog, neizrečeno sem trpela, prenašala sirovost in zaničevanje. Slabše so ravnali z mano nego z najnižjo vlačugo! V peklju sem bila. In sedaj mi hoče vzeti mojega otroka in ga napraviti tako hudo, kakor je sam. O, mati, vzemi mojega otroka in ga napravi takega, kakor je bil tvoj sin! Jaz ne zaslužim, da bi ga vzgajala! Daj me pognati z bičem z lastnega praga, kakor si mi nekoč zagrozila; prenese bom vse brez tožbe, toda čuvaj otroka! Napravi ga za moža in ne pripoveduj mu ničesar o njegovi materi. Daj mu verjeti, da si ti njegova mati; potem bo postal tako dober in plemenit kakor Šerban in od mene ne ostane nikaka sled! Ne boj se nikdar, da se še kdaj prikažem pred tabo, jaz, ki sem njega umorila. Mati, vzemi mojega otroka!»

Gospa Pulherija se je sklonila, vzela dečka iz rok Leonore in ji dala, ko jo je dvignila, roko.

«Vstopi in ostani pri meni!» je rekla.

In v vrtu so peli slavci himno božji dobroti in lastovke so vriskajoče obkrožale hišo, v katero se je vsefil pokoj.

Zorana:

Zaklenjen spomin

III.

«Kako da sem se mogel zaljubiti v tako mlado deklico, hočeš reči. Zaljubil sem se zato, ker sem dobil pri mladem dekletu to, kar sem zaman iskal pri starejši devojki.»

«Ali res?»

«Še vprašaš, ti mala neumnica!» In na ustnicah je začutila vroč poljub.

Tisti dan se je vrnila pozno domov.

«Nimam ničesar proti temu, da delaš izprehode, vendar pa nočem, da izostajaš tako dolgo,» jo je karala mati.

Toda ta opomin je bil odveč, kajti drugi dan je Risto povedal Vidi tužno vest, da je dobil poziv in mora odriniti s četami na jug.

«Moj Bog! Nikdar več te ne bom videla,» je rekla in bridko zaihtela.

«Ne razburjaj se, draga,» jo je tolažil, «saj se bova kmalu zopet videla.»

«Toda če se ti pripeti kaka nesreča, če te zadene krogla . . .»

Dalje ni mogla govoriti, ker jo je dušil jok.

«Ne boj se! Jaz ostanem v pisarni za bojiščem. Ne pojdem na bojno polje.»

«Kdo mi bo povedal, kako se ti godi?»

«Moja pisma.»

«Ko mi pa ne smeš pisati domov . . .»

«Vida! Ali misliš, da se temu ne da drugače odpomoči?»

Nemo je z glavico odkimala

«Potem pač malo več. Pojdi vsak dan na poštni urad in tam boš pod naslovom «poštno ležeče» dobivala moja obvestila.»

Pogledala ga je začudeno.

«Takoj ko prispem na določeno mesto, ti pošljem svoj naslov. Potem si bova nepretrgoma dopisovala.»

«Ah, malo mi bo v tem tolažbe. Jaz bi te rada imela vedno pri sebi . . . vedno. Zakaj ne more tako biti!»

«Vida! Tako je usojeno.»

Te besede so ji vedno brenčale v ušesih. Nikdar več jih ni pozabila.

* * *

Vedrega in zadovoljnoga obraza je prihitel neke nedelje gospod Kalan domov.

«Dobil sem stanovanje,» je rekel svojji ženi, «drugi teden se preselimo v mesto. Veš, moramo, zaradi otroka moramo v mesto.»

«Zaradi otroka? Oho, si vendar enkrat tudi ti mojih misli!»

«O nikakor, draga moja. Jaz ne mislim na razvedrila, kakršna tebi roje po glavi;

močno napade, osfanejo v zadnjem koncu dolgo časa hromi.

Otrpnelost se pojavi najraje, če preidemo prenažno od sočne ali vodene klaje na zrna to klajo, ali če se žival preveč nasiti z žitom, zlasti v tem slučaju, če je bilo žito kaj pokvarjeno. Vzrok otrpnelosti je seveda pri zdravljenju najprej dognati.

V vsakem slučaju je imeti take živali na gorkem in jim je dobro nastiljati. Otrpnele ude jim je vsak dan dobro namazati z gorko mešanico trpentinovega olja in kafrovca, katero mažo jim je dobro vdrgniti. Tudi gorko ribje olje se za tako mažo priporoča. Razen tega jih je treba tudi po vsem životu drgniti (zribati ali frotirati).

Če je kriva otrpnelosti težka prebavnost, potem je predvsem važno, paziti na to, da živali niso zaprte. Kot notranje zdravilo se priporoča sluzasta kuhovina lanu, kateri je primešati nekoliko glauberjeve soli. To kuhno je dati obolelim prašičem po 3- do 4krat. V ostalem jim je pa pokladti vodeno in sočno krmno. Z otrobi oblojena pijača, kisló mleko, zelena klaja, kuhana pesa itd. To so pripravna krmila v tem času. Zrnja naj se pa malo poklada. V težkih slučajih je živinozdravniška pomoč potrebna.

RAZLIKE V LETOŠNJI KOŠNJI.

Nikdo ne more tajiti, da bi ne bila letošnja letina ugodna za prvo košnjo. Pridelalo se je v splošnem dosti sena. Toda, velike razlike so se pokazale pri košnji posameznih travnikov in to v legah, ki so si precej enake. Mestoma se je nakosilo prav dosti in dobrega sena, po drugih mestih je bila pa košnja je srednja ali pa tudi slaba, in to v vsakem pogledu. Veliko vzroka tiči v zemlji in legi, veliko krivde pa tudi v tem, ker so naši travniki preveč zapuščeni in zanemarjeni, ker se pri nas sploh še misli, da travnikom kot samorodnim zemljiščem ni treba drugega kakor ugodnega vremena. Veliko krivde leži v pomanjkanju vsakega dela, v pomanjkanju gnoja in oskrbovanja. Naši travniki so danes marsikje sama mešanica različnega plevla,

tako zelo je že opešala ruša. Dobre trave so izginile, na njih mesto pa so se vgnezdile razne plevelne rastline.

V mnogih legah se pozna tudi velika škoda, prizadeta po črvu. Škoda, ki jo trpimo letos na izpodjedenih in opešanih travnikih, je ogromna. Ta škoda se pa ne tiče samo izpadka v košnji, ampak tudi slabše kakovosti pridelanega sena. Kajti, kjer raste plevel namesto dobrih trav in detelj, tam ne more biti govora o tečni krmi.

Prvovrstno, tečno seno se dobi le s travnikov, ki imajo dobro sestavljeno rušo in ki se gnoje. Brez gnojenja ni danes pravega uspeha. Travniki, ki jih gnoje samo ptiči, taki travniki dajejo premalo tečno krmno. Izvzeti so le travniki v prav ugodnih legah, ki jih namaka rodovitna voda. Ako imajo danes po drugih deželah tako lepe uspehe pri svoji živinoreji, kakor vidimo to n. pr. v Švici in v severni Nemčiji, potem je to pripisati ne samo obilni ondotni krmi, ampak tudi ondotni tečni krmi, ki je naravna posledica dobrega gnojenja.

Dokler se ne bomo pospeli tudi pri nas do pravega oskrbovanja in gnojenja naših travnikov, toliko časa bodo pomanjkljivi tudi uspehi, ne le na travnikih, ampak tudi pri naši živinoreji.

TUJE SEME.

Med vojno in po vojni se je porabilo pri nas veliko tujega žitnega semena, in sicer za zimsko in spomladno setev. Kakor je znano, so se pokazala pri tem semenu razna razočaranja. Semena, ki so bila z merodajnih mest priporočena in preskrbljena, se niso obnesla. Zgodilo se je pa še več. Zgodilo se je celo, da so sejali zimsko pšenico za jaro, tako da sploh ni prišla od tal. Pa tudi prava in pristna semena se niso tako obnesla, kakor se je pričakovalo. Iz vseh teh dragih izkušenj lahko povzamemo, da tuja semena niso tako zanesljiva, da bi jih človek lahko kar na debelo naročal, ne da bi se prej o njih vrednosti v malem prepričal. Če nastopi vsled slabe leti-

ne pomanjkanje dobrega semena pri žitu in so potrebni izredni koraki za dobavo potrebne semena, ker ga doma sploh primanjkuje, potem naj se ne kupuje iz hladnih severnih krajev, ki jih sploh ne poznamo glede pogojev za žitno rast. Saj se je stoprav zopet letos zgodilo, da so morali v neki naši pokrajini češko jaro pšenico pokositi, ker niso prinesla nobenega sadu.

Bodimo tedaj malo bolj previdni z dobavljanjem semena iz tujine. Dokler ni tuje seme v malem preskušeno, toliko časa ga sploh ni rabiti v večjem obsegu. Tuja žitna semena so razvajena, ker so sad (proizvod) drugega podnebja, druge zemlje in z njo vred tudi drugačne vzgoje. Žitna semena iz nekoliko gorkejših krajev se pri nas bolj sponašajo kakor pa iz hladnih krajev, to pa zaradi tega, ker so razlike v toplotnih razmerah posameznih letnih časov pri nas večje kakor pa po hladnih krajih. Ko pritisne poletna vročina, nam žito hitro zori, dosti hitreje kakor n. pr. na Češkem, in je po eni strani temu hitrejšemu zorenju, po drugi strani pa ugodnejši in daljši jeseni pripisati, da imamo pri nas tudi strniščno setev.

Tuja semena so zvečine izboljšana semena. Ako bi naša domača semena tako skrbno čistili in odbirali (sortirali), kakor delajo po drugih krajih, bi nam domače seme lahko dajalo najljepše pridelke. Če nam domači pridelek odpove zaradi slabe letine (rje itd.), potem skušajmo dobiti potrebno iz drugih domačih krajev, iz leg, ki so našim podobne in ki imajo dobro ali boljše letino kakor mi.

Prosveta

Sienkiwicz H.: »Z ognjem in mečem.« Zgodovinski roman. Poslovenil dr. R. Mole. 9. snopič. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena posameznega snopiča 9 Din s poštnino vred. Pravkar je izšel 9. snopič Sienkiwiczevih romanov, ki jih je začela izdajati Tiskovna zadruga v Ljubljani z romanom »Z ognjem in mečem«. Zadnji snopič izide v kratkem.

marveč meni gre za to, da ustvarim Vidi dobro bodočnost. Da bo pa sposobna za službo, mora imeti vsaj še trgovsko izobrazbo.»

«Kaj pravi ona k temu?»

«Nisem je še vprašal. Pokličí jo!» je dejal ženi.

Ko je Vida stopila v sobo, ji je oče razložil svojo željo. Z neko napetostjo ga je poslušala, nakar mu je brez vsakega ugovora sporočila, da je voljna študirati dalje. Pri tem pa si je mislila: Tam bom pa lahko laže zahajala na poštni urad. Menda ne bodo tamošnji uradniki tako radovedno bulili vame kakor tukajšnji. Pa Rjsta moram o tem tudi obvestiti, da mi ne bo več pošiljal pošte sem. In odšla je v svojo sobico ter mu napisala pisemce, polno vzdihov in koprnenja.

* * *

Vida je zahajala v trgovsko šolo. Bila je ena izmed najboljših učenk zavoda. Zato so jo imeli profesorji radi. A ravno to je bil vzrok, da je bila skoro pri večini součenk nepriljubljena. Druge se zopet niso mogle strinjati z njenim posebnim značajem. Vendar se je med učenkami nahajala peščica dobrih duš, ki so Vido ljubile.

«Vida!» je dejala nekega dne mala Julča, ki je morda edina v celem razredu bila njej od srca naklonjena, «skrajni čas je že, da prepereš to, kar se govori o tvoji osebi. Nekaj neverjetnega, kako te opravljajo. Večraj, ko te ni bilo v šoli, so imele še več govoriti. Posebno pa Šularjeva Mara. Pravila je, da si ošabna in da nisi tako sveta kakor izgledaš, da se pod tvojim značajem skriva sama hinavščina, da si polna hudobije, da te je ona videla že večkrat, ko si šla proti večeru na pošto. Kaj praviš k temu? Ne puščaj se po nedolžnem sumiti! Izpregovori enkrat par krepkih besed. Boš videla, kak mir boš potem imela pred njimi.»

Vida se ob vseh teh novicah ni niti najmanje razburila. Hladno je odgovorila: «Pusti jim to veselje! Naj me le opravljajo! Meni zadostuje, da se ne čutim kriva.»

Prijateljica jo je začudeno pogledala. «Vida, ti si ledena. Ali ne čutiš nič? Vsaj nekaj ponosa bi morala imeti.»

«V pametne svrhe ga imam dovolj. Za drugo ga ne potrebujem. Te neslanosti me prav nič ne dirnejo.»

* * *

«Čemu ne greš spat,» je vprašala nekega večera gospa Kalanova svojo hčerko, ko je ystopila že pozno v njeno sobo.

«Koliko je ura?»

«Polnoč je minila. Kaj delaš tako dolgo?»

«Učila sem se.»

«Ni treba se ti toliko mučiti, saj ne zahtevam, da moraš biti odličnjakinja. Zadovoljna sem, ako izdelaš dovoljno.»

«Ker sem bila v prvem letniku odlična, moram biti v drugem tem bolj. Zato se moram potruditi.»

«Toda za danes je dovolj. Sedaj pojdi spat!»

«Takoј pojdem, le knjige še pospravim.» Zaprla je za materjo duri ter jih zaklenila. Nato je potegnila iz nedrij malo pisemce, se postavila bliže k luči in jela čitati:

Moja draga Vida!

Vojni viharji hrumijo huje in huje, a nobeden ne more tako močno hrumeti kakor oni v mojem srcu, in to je vihar ljubezni. Sedaj, ko se nahajam tu na bojnem polju sredi množice mrtvih teles, ko se nad mojo glavo izliva nebo svinčenk, ko sovražnik tam v daljavi meri name, sedaj, o Vida, znam ceniti, kaj sem imel tedaj, ko sem s Teboj ob romantičnem jezeru v gozdu snival presladki sen. Oh, kako hrepenim Te zopet videti. Kdaj, kdaj pride oni zaželjeni čas, ko

Sokolstvo

ŠESTDESETLETNICA JUGOSLOVENSKEGA SOKOLSTVA.

Živi, bóri se, ne kloni!

V drugi polovici prošlega stoletja po letu 1860. so se pričele rahljati suženjske verige slovanskih narodov, bivajočih pod avstro-ogrskim jarmom. Slovanska zavest se je pričela uveljavljati in pojavljali so se veliki slovanski možje, ki so skušali uresničiti svoje velike misli.

Ta doba je leta 1862. rodila Sokolstvo, katerega ustanovitelj je bil Čeh Miroslav Tyrš, moč širokega obzorja, visoke izobrazbe in poln goreče ljubezni ne samo do svojega češkega naroda, temveč do vsega Slovanstva. Vzor so mu bili Grki, katere je ravno smotrena telovadba dvignila na takšno stopinjo, da je postal mali grški narod učitelj mnogim drugim narodom. Lepi starogrški ideali so ga napolnili, da jih je prenesel na ves češki narod, oziroma na vse Slovanstvo. V ta namen je ustanovil Miroslav Tyrš l. 1862. v Pragi prvo češko narodno telovadno društvo, kateremu so dali ime Sokol, češ, tako nazivajo Jugoslovenci svoje junake.

Desna roka je bil Tyršu bogati praški trgovec Indřich Fügner, ki je rekel, da gre za domovino tudi skozi ogenj in je dal mnogo svojega premoženja edinole v sokolske namene.

V sokolski misli je podal Tyrš v glavnem pet velikih vzgojnih načel, namreč telesno, moralno (duševno), narodno, demokratsko in napredno.

Dobro in zdravo seme hitro vzkljuje in rodi stoteren sad. Tudi sokolska misel se je kmalu globoko ukoreninila v češkem narodu. Dandanes ne najdeš skoro na vsem Češkem kraju, kjer bi ne imel Sokol svojega gnezda.

Sokolska misel je pognala svoje kali tudi pri nas Slovencih. Komaj eno leto po ustanovitvi praškega Sokola so jeli pripravljati v Ljubljani tla za sokolsko življenje. Dne 27. julija 1863. leta je bil izdan poziv za ustanovitev telovadnega društva v Ljubljani. Vkljub mnogim oviram, od strani javnih oblasti smo

vendar še istega leta dobili svoje telovadno društvo, ki so ga imenovali do leta 1866. z imenom Južni Sokol. Z njim se je začela med nami razširjati sokolska ideja, da se zdrav duh nahaja le v zdravem telesu. Starogrški zakonodajec Likurg je rekel: «Moč države ni v bogastvu, ampak v narodu, ki je duševno in telesno zdrav.» Zato pa tudi zahteva izvrševanje sokolskih dolžnosti poti skozi telovadnice, ki naj bodo telesne in duševne in npravne vzgojevalnice.

Rdeča sokolska srajca je takrat naše nasprotnike zelo bodla. Leta 1866. so začasno ustavili delovanje Južnega Sokola. Vkljub temu pa ni zamrla sokolska ideja v gorečih slovenskih srcih. Še tem višje je zaplapolal sokolski prapor, oznanjevalec bratstva, enakosti in svobode. Tudi po deželi so začela kliti zrna sokolske misli. Osnovala so se sokolska društva leta 1864. v Kranju, leta 1869. v Postojni ter leta 1870. v Planini in Vipavi. Zal, da nekatera teh društev niso mogla vedno uspešno delovati. Pač pa se je začelo Sokolstvo pri nas razvijati uspešno ob času 30letnice ljubljanskega Sokola. Vsa v tem času ustanovljena društva so še danes nepremagljive trdnjave pravega in resnega sokolskega življenja.

Neprizanesljivi svetovni požar je začasno ustavil sokolsko delo. Vendar ga je pa zatrl samo na zunaj, na znotraj pa mu ni mogel priti do živgea. Telovadnice so bile zaprte, a sokolska misel je živela v dušah naprej in trdno verovala v zmago dobrega nad zlim.

In to se je tudi zgodilo. Nad našimi pokrajinami je končno zavel dih svobode, ki je otrl z naših lic solze trpljenja in žalosti. Sokolska zastava je vnovič mogočno zaplapolala.

Letos bo minulo šestdeset let, odkar je Južni Sokol razpel prvič svoja krila nad našo ljubljeno domovino. Šestdeset let se je Sokol uspešno boril za svoje ideale, ki jih je tudi dosegel. Leto 1923. je torej jubilejno leto vsega slovenskega, oziroma jugoslovenskega Sokolstva. Z velikim ponosom lahko zremo danes na vso njegovo trudapolno de-

lovanje. Ali pa je sedaj konec izvrševanju sokolskih dolžnosti? Marsikdo napačno misli, da je Sokol dosegel z osvobojenjem vse svoje cilje. Toda še nismo vsi Jugoslovenci svobodni in dolžnost Sokolstva je, da poleg telesne in duševne vzgoje budi in krepi našo narodno zavest ter nas opominja na to, da imamo odrešiti mnogo zaslužjenih bratov.

Dr. Ed. Grégr piše nekje: «Kakor ljubi sokol solnčico svetlobo, ker je ptica jasnega dneva in ne temne noči, tako se tudi mi Sokoli odvrčamo od teme, od črne noči nevednosti in blodenj ter potapljammo svojega duha le v jasnih valovih prosvete in resnice.» Vsega tega je treba našemu narodu, da bo prišel na pravo pot. Potrebno pa je, da vsak izmed nas podpira po svojih močeh sokolsko misel in nesebično izvršuje sokolske dolžnosti. Sokolski evangelij naj bo naša zvezda vodnica v našem življenju. Končno pa veljaj nam vsem znani rek: «Kdor dober Slovan, ta Sokol!»

Albert Žerjav.

Zdravstvo

z Solnčarica. Zadnja huda vročina je zahtevala že več slučajev solnčarice. Nevarnosti solnčarice se izpostavljajo zlasti oni, ki se ure in ure pečejo pri kopanju na solncu. Znano je, da solnčni žarki sicer ugodno vplivajo na človeško telo, vendar pa je tudi pri solnčenju potrebna mera. Če te tudi solnčarica ne zadene, ni dobro, da se daš preveč opeči od solca. Vsaka pretiranost je škodljiva. Solnčni žarki so koristni za človeško telo le, če ležiš vsak dan le nekaj časa na solncu.

Beleške

+ Demokratska stranka v Bosni se krepko giblje. Te dni se je vršil v Bosanskem Novem velik demokratski zbor, kateremu je prisostvovalo preko 7 tisoč ljudi. Govorili so poslanci Svetozar Pribičević, dr. Radosavljević, dr. Grisogono in drugi. Misel demokratske stranke, katere načelo je svoboda, enakost in bratstvo, bo prej ali slej zmagala v državi.

+ Največje lopovstvo je to, da imajo klerikalni revolverji «Straža», «Domoljub» in «Slov. Gospodar» za odgovorne urednike — poslance! Nesramnosti, ki jih uganjajo pod njihovim plaščem zaslužijo edino ime: lopovstvo! To pribijemo znova. Da pa ne bo kdo mislil, da natolcujemo, navajamo dokaz. Poslednja «Straža» n. pr. piše, da so veliko špijonsko afero uprizorili demokrati, da so demokrati izposlovali vrnitev špijona Gagliardija itd. Prišel bo čas, ko bo «Straža» za vsa taka lopovstva dobila odgovor, ki ji bo zaprl sapo!

PREDRZNOST AVSTRIJSKEGA OROŽNIŠTVA OB NAŠI MEJI.

Dne 20. t. m. je avstrijsko orožništvo aretiralo Petra in Antona Ringa, sinova libeliškega posestnika in trgovca, ko sta prišla z legitimacijo na v Avstriji ležečo Ringovo njivo, da bi tam postavila požeto rž v kope. Orožništvo ju je odvedlo na sodnijo v Pliberk.

Predzgodovina te aretacije je nastopna: Nekaj dni pred izpraznitvijo Libelič s strani Avstrije so prišli prebivalci iz avstrijske vasi Potoče ter meni nič tebi nič odpeljali iz Libelič brzgalno z vso opremo.

te zopet pritisnem na svoje prsi in poljubim Tvoji rdeči ustnici.

Pozdravlja in poljublja Te tisočkrat Tvoj Risto.

«Revež,» je zahtela, «če bi vedela, da naju usoda nikdar več ne združi . . . Ne, ne! Te misli so grozne. Potem je boljše, da danes umrjem.» In začela je neutolažljivo plakati. V tej boli pa se je spomnila, da mu mora odpisati. Napisala je:

Moj Risto!

Tvoje pisemce sem z veseljem prejela. Ne dvomi o tem, da morda čutim jaz kaj manj do Tebe kakor Ti do mene. A jaz nosim vse bolečine v srcu skrite, kakor nosim skrito tajnost najine ljubezni. Trpim dvojno, ker se moram podnevi kazati veselo, dočim ponoči bdim in mislim na te.

Pozdravlja in poljublja Te Tvoja zvesta Vida.

Dva tedna pozneje je prejela dopisnico:

Ljubljena Vida!

Tvoja pisma sem do sedaj vse v redu prejel. Ne polni si glave s težkimi mislimi in ne plakaj po nepotrebnem. Bog, ki do sedaj čuva najino nedolžno ljubezen, bo tako plemenit, da ne bo dopuščal nobenih večjih žrtev.

Omenim Ti še, da je v slučaju, ako bi meni ne bilo mogoče, moj sluga o vsem poučen, kam naj Ti pošlje moja obvestila. Zanesljiv je in molčal bo o tem kot grob.

Nbroj pozdravov in poljubov. Ti pošilja Tvoj Risto.

Bog, ki do sedaj čuva najino nedolžno ljubezen . . . Te besede so jo nekoliko potolažile. Odslej se je lažje učila. Letos jo niso učenke tako prezirale kakor lansko leto. Pri učenju so nekatere marsikdaj potrebovale njene pomoči in ona pa se je izkazala vedno dobrosrčno. Jele so polagoma razumevati, da so jo slabo sodile. Življenje v šoli ji je torej postalo znosnejše.

Brez posebnega truda je dovršila tudi drugi letnik z odliko. Ob zaključku šolskega leta pa so se prignetle vse sovražnice k nji, radovedno ogledovale njeno izpričevalo ter jo ob tej priliki prosile odpustčenja. A ona jim je ljubeznivo odgovorila: «Že zdavnaj sem vam odpustila. Če so vaši jeziki govorili, vem, da so storili to kar tako.» Stisnila je vsaki posebej roko in dostavila: «Ostanimo si v dobrem spominu!»

Vida se je odpeljala k teti na Dolenjsko. Seveda ni o tem pozabila obvestiti svojega Rista, (Dalje prihodnjič.)

Ker je brizgalna last libeliških posestnikov, so se ti potrudili najprej mirnim potom, da bi dobili ukradeni predmet nazaj. Ker tako ni šlo, so posegli po samopomoči in 9. junija t. l. ponoči skrivoma pripeljali brizgalno zopet čez mejo nazaj v Libeliče.

To je bil povod za aretacijo obeh bratov, ki se pa nista niti udeležila omenjenega prevoza brizgalne. Orožništvo pa še grozi, da bo aretiralo vsakega Libeličana, ki pride preko meje, četudi bi imel legitimacijo. Ljudje si sedaj ne upajo na svoja posestva, ki jih imajo preko meje, in bodo utrpeli ogromno škodo. Dolžnost naše vlade je, da napravi takoj red in poskrbi, da bosta tudi oba brata čim prej izpuščena.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO: Iz vseh pokrajin naše države prihajajo razveseljive vesti o dobri žetvi in da bo tudi letina ostalih poljskih pridelkov ugodna. Po poročilu poljedelskega ministrstva je letošnja žetev v naši državi za 30 odstotkov boljša od lanske. Radi dobre žetve se že opaža slabljenje cen. Na novosaški blagovni borzi se je tržila 24. t. m. pšenica, stara, po 400 Din, nova pa po okoli 375 Din. Ječmen, novi, se je ponujal po 295 Din in oves, stari, po 315 Din, a novi se je tržil po 300 Din. Turšičica se je plačala po 290 do 295 Din. Moka «0», stara, se je ponujala po 645 Din, nova pa po 595 Din. Otrobi so dosegli ceno 150 Din. — Žetev je letos dobra tudi v ostalih državah Evrope.

ZIVINA: Na zagrebškem sejmu 18. t. m. so bile za kilogram žive teže nastopne cene: voli domači prvovrstni 13 in pol do 14 Din, drugovrstni 12 do 13 Din, tretjeverstni 8 do 9 in pol Din, mlada živina 12 do 13 Din, krave prvovrstne 11 in pol do 12 in pol Din, drugovrstne 10 in pol do 11 Din, teleča prvovrstna 16 Din 75 par do 18 in pol Din, drugovrstna 16 do 16 in pol Din, tretjeverstna 15 do 15 in pol Din, svinje prvovrstne 23 do 24 Din, drugovrstne 21 Din 25 par do 22 in pol Din, tretjeverstne 20 do 21 Din 25 par. Na svinjskem sejmu v Mariboru 20. t. m. so se tržili: prasci, 5 do 6 lednov stari, komad 200 do 275 Din, 7 do 9 lednov 400 do 500 Din, 3 do 4 mesece 700 do 750 Din, 5 do 7 mesecev 1200 do 1325 Din, 8 do 10 mesecev 1400 do 1450 Din, eno leto 1750 do 2000 Din. Kilogram žive teže se je tržil po 22 Din 50 par do 25 Din, mrtve pa po 27 Din 50 par do 31 Din 25 p.

VINO: Cene so kolikortoliko stalne. Vinska trgataev bo v naši državi po dosedanjih izgledih dobra. Kakor smo te dni čitali, bi radi Italijani uvažali k nam svoja vina. Čudno je res, kaj naj potem napravimo z našim vinom, če bi pri tolikih množinah domačega vina uvažali še tuja.

KRMA: Na zagrebškem sejmu dne 18. t. m. se je tržilo seno po 62 Din 50 par do 100 Din, detelja po 112 Din 50 par do 125 Din, slama pa po 75 do 100 Din za 100 kg. V Celju se je prodajalo zadnje dni sladko seno po okrog 100 Din, polsladko seno po okrog 75 Din, kisló seno in slama pa po okrog 50 Din za 100 kg.

JAJCA se tržijo v Sloveniji po 1 Din 25 par do 1 Din 50 par za komad

= Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 25. t. m.: 1 dolar za 93 in pol do 94 Din, 100 avstrijskih kron za 13 in eno tretjino pare, 100 češkoslovaških kron za 278 do 280 Din, 100 italijanskih lir za 410 do 411 in pol Din, 100 nemških mark za 3 pare.

= **Obtok bankovcev v naši državi** je znašal 15. t. m. 5 milijard 598 milijonov 500 tisoč dinarjev.

= **Sladkorne pese** se bo letos v naši državi pridelalo toliko, da je ne bodo mogle vse predelati naše tvornice sladkorja. Upajmo, da bodo sedaj cene sladkorju padle, zlasti ker bo letos po celem svetu dovolj sladkorja.

= **Hmeljarsko društvo v Žalcu** ima v nedeljo 29. t. m. izredno glavno skupščino ob 2. popoldne v dvorani Roblekové gostilne. Hmeljarji, pridite!

Novosti

* **Naša nova povest.** S prihodnjo številko prične izhajati vesela povest «Zenin». Poleg te se nadaljuje še «Zaklenjen spomin». S povestjo «Zenin» bodo prav gotovo zadovoljni vsi čitatelji in čitateljice. Opozorite svoje znance in znanke, ki še niso naročeni na «Domovino», naj se takoj naroče, da ne zamudijo početka povesti. «Domovina» stane na mesec samo dva dinarja. Ta vsotica ne more delati nikomur preglavice.

* **Kraljevska dvojica na Bledu.** Prošli četrtek sta se kralj in kraljica v ožjem spremstvu pripeljala na letovišče na Bled, kjer ostaneta mesec dni. Na vsej progi od Ljubljane do Lesc je številno prebivalstvo pozdravljalo visoka gosta. Na postaji v Lescah se je kralj s toplimi besedami zahvalil za pri srčni sprejem. V nedeljo zvečer je bila na Blejskem jezeru prirejena krasna beneška noč z razsvetljenimi čolni. Kralj in kraljica se v svojem gradu Suvobor počutita izvrstno.

* **Razprave na kongresu Udruženja Jugoslovanskega učiteljstva v Ljubljani.** Letošnji kongres jugoslovanskega učiteljstva, ki se vrši 7. avgusta, bo razpravljal v prvi vrsti o treh najnujnejših problemih, in sicer: 1.) Višja učiteljska izobrazba v zvezi z vprašanjem visoke pedagoške šole, sprejemanje učiteljstva na univerzo in reorganizacija učiteljskih. 2.) Problem moderne vzgoje v jugoslovenskem pravcu (razpravlja naš ožji rojak dr. Stane Rape, učitelj v Ljubljani). 3.) O edinstvu osnovnega pouka v naši državi s posebnim ozirom na učne predmete, v katerih je treba izvesti edinstvenost in enotnost pouka v vsej državi.

* **Tujski promet za časa velikega sejma v Ljubljani.** Ljubljanski veliki sejem, ki si je zaradi dobre organizacije pridobil obilo ugleda po vsej državi in inozemstvu, bo letos privabil veliko število posetnikov. Javljeni so že skupni poseti s posebnimi vlaki iz Sarajeva, Velikega Bečkereka, Skoplja, Novega Sada in prav številni obiski je napovedan iz Zagreba, Beograda in južnih krajev naše države. Računa se, da se bo tekom desetih dni velikega sejma mudilo v Ljubljani 60.000 do 80.000 posetnikov. Tej ogromni množini bo treba preskrbeti prenočišča. Upati je, da bodo Ljubljančani pokazali gostoljubnost in prijavi velikosejmskemu stanovanskemu odseku vse proste sobe in postelje. Preurejanje na velesejmskem prostoru je že pričelo. Če bo nebo naklonilo lepo vreme, bo letošnji veliki sejem nedvomno uspel izvrstno. Bo treba k sv. Petru, patronu lepega vremena,

poslati posebno deputacijo, da bo prizanesljivejši kakor lani.

* **Fran Arko umrl.** Na Vrhniki je umrl dolgoletni prvoboritelj notranjskih Slovencev g. Fran Arko. V Logatcu in Postojni, kjer je bival, si je z veliko preudarnostjo in neumorno agilnostjo pridobil zelo velike zasluge v vseh zadevah notranjskega prebivalstva. Kot vnet narodnjak je moral pred fašistovskim nasiljem pobegniti v našo državo, kjer ga je po kratkem času zadela prehitra smrt. Pri rejen mu je bil krasen pogreb. Domovina bo vrlemu možu ohranila trajen spomin!

* **Instalacija mariborskega škofa dr. Karolina** se izvrši slovesno v nedeljo 29. t. m. dopoldne v mariborski stolni cerkvi.

* **Karadjordjevičev dom** bodo zgradili v Rači pri Kragujevcu. To bo ljudski prosvetni dom. Kralj Aleksander je v plemenito svrhu daroval 100.000 dinarjev.

* **Srbsko planinsko društvo** je v nedeljo prispelo v Slovenijo in napravilo zlet na naše lepe Kamniške planine. Na svoji poti je povsod, posebno pa v Celju, Mozirju, v vseh gornjesavinjskih krajih bilo deležno nadvse pristrčnega sprejema.

* **Revizija invalidov** se bo izvršila tekom treh mesecev. Posebna komisija bo pregledala vsa rešenja glede podeljenih podpor in po potrebi poedine invalide pozvala tudi osebnemu pregledu.

* **Smrtna kosa.** V Škocjanu na Koroskem je umrl posestnik Janez Picej, tridesetletni župan in vzorni narodni voditelj svojih rojakov. — G. Fran Blažon, urar in zlatar v Novem mestu, je dne 17. t. m. umrl na zagrebški medicinski kliniki. Bil je splošno priljubljen in dobrodušen mož. Zapušča pet otrok; žena mu je umrla pred letom. — V Postojni je umrl tamkajšnji hotelir in posestnik Alojzij Burger. — V ptujski hiralnici je v visoki starosti 85 let izdihnil upokojeni kaplan g. Josip Urbanja. Kot vojaški duhovnik se je svoječasnó udeležil avstrijsko-italijanskih bojev v Lombardiji. — Blag jim spomin!

* **Rudarska stavka v Sloveniji.** Prošli petek je v vseh revirjih trboveljske premogokopne družbe izbruhnila stavka. Ker pogajanja za zvišanje dnevnic in izboljšanje gmojnega stanja rudarjev niso uspela, se je delavstvo lotilo poslednjega orožja. Stavkajo rudarji v Trbovljah, Hrastniku, Hudi jami, Rajhenburgu in Kočevju. Prepovedano je točenje alkoholnih pijač in v vseh revirjih vlada popoln mir. Delavstvo je večinoma odšlo v domače kraje. Splošno se računa, da utegne stavka zelo dolgo trajati. Škoda, ki dnevno narašča za narodno gospodarstvo, bo seveda zelo velika.

* **Beračenje prepovedano.** Ministrstvo notranjih del je izdalo naredbo, s katero se prepoveduje beračenje v državi. Beračenje se je pri nas že tako razširilo, da je na domačina kakor posebno še na tujca moralo napraviti najmučnejši vtis. Dežela ni bila toliko prizadeta, ker je prosjakom lahko postregla s čemerkoli. Toda v mestih je vedno moledovanje postajalo že neznosno, osobito ker se je beraškega posla lotilo tudi mnogo hlinjencev in malopridnežev. Z naredbo ministrstva seveda stvar ni kar na lepem odpravljena. Država mora obenem tudi skrbeti, da potrebni berači ne bodo umirali od gladi. Naj preskrbi, da bodo zavetišča in sirotišnice imele dovolj prostora za najrevnejše člane človeške družbe.

* **Belokranjski uradni šimelj.** Pišejo nam: Gradačka šola bi se morala zidati čimprej, toda občina ne more dobiti načrta od strani okrajnega šolskega sveta v Črnomlju. Po nudi se je celo inženjer, ki bi bil pripravljen napraviti načrt brezplačno, pa glej ga spaka — čakati se mora na uradni načrt, ki ga bo bogzna kdaj pripeljal oni stari šimelj, ki je včasih vozil pošto preko Gorjancev iz Novega mesta. Prižgali bomo lučko na čast sv. Birokraciju, da bo stvar čimprej dogotovljena. Včasih so morale oblasti z vsemi sredstvi pritiskati na občine, da so te storile kaj za šolstvo, tu je pa narobe. Mi bi radi, oni pa ali nočejo, ne morejo ali pa — ne znajo.

* **Trupla štirih utopljenih duhovnikov,** ki so utonili v Dravi, so našli in jih pokopali. Kot poslednjega so potegnili na Fali bogoslovca Držečnika izpod jeza. Zalostni konec štirih duhovnikov je vzbudil povsod sočutje.

* **Strašen požar** je v Matenji vasi pri Postojni spravil 15 posestnikov na beraško palico. Skoro cela vas je eno samo pogorišče, zgorela so skoro vsa poslopja, z njim vred tudi pridelek, gospodarsko orodje in živina. Skupna škoda se ceni na 800.000 lir, dočim znaša zavarovalnina komaj 160.000 lir. Kako je požar nastal, preiskava ni mogla doznati. Še vedno ni neopravičen dvom, da so pri nesreči imeli roko vmes italijanski fašisti, ki so nad našimi zaslužnjimi brati izvršili že obilo sličnih zločinov.

* **Nesreča na Donavi.** Prj izlivu Save v Donavo se je s kamni obložen vlačilec odtrgal od parnika «Vojvoda Putnik» in z veliko silo butil v potniški parnik «Zrinjski». Poškodoval ga je lahko, nakar se je zaletel v pečino in se razbil. Na vlačilcu je bilo 30 vagonov kamenja. Škoda znaša 150 tisoč dinarjev. Posadka se je še pravočasno rešila.

* **Siromašni dijak.** Jovo Erceg je nedavno iz Češke dospel na počitnice v domači kraj Krupice v Bosni. Tu je našel svojo edino sestro, ki so ji nedavno v bolnici odrezali obe nogi, v veliki revščini. Videč, da za sestro ni rešitve in pomoči, jo je zastropil, sam pa se pognal v valove bližnje reke in končal svoje bedno življenje.

* **Materinska ljubezen.** Ugledni subotički zdravnik dr. Dušan Matušev je nedavno izvedel v bolnici v Sarajevu zanimivo novovrstno operacijo, ki mu je popolnoma uspela. Dr. Matušev je več tednov zdravil triletnega dečka Stevana Karaba, ki je trpel na črevesju. Zdravnik je ugotovil, da bi se dečkova napaka dala popraviti s koščkom mesa od tujega človeka. Ko je to povedal otrokovi materi, je ta takoj izjavila, da odstopi s svojega telesa potrebni košček mesa. Zdravnik je izvršil operacijo s tem, da je materi odvezl s stegna potrebni košček in popravil dečkovo napako. Mati kakor sinko sta operacijo pretrpela brez bolečin in sta po par dneh zdrava zapustila bolnico.

* **Zalostna smrt mlade deklice.** V osiješki bolnici je nedavno v strašnih mukah umrla sedemnajstletna devojka Ana Pajer, katero je zadela sledeča nesreča, ko se je na vozu vračala v družbi z lova domov. Po nesrečnem slučaju se je deklica z noge dotaknila nabasane puške, ki ji je ležala ob vnožju. Puška se je izprožila in ves naboj je šel dekletu v spodnje telo ter jo strašno razmesaril. Prepeljali so jo hitro v bolnico, toda pomoč je bila popolnoma brezuspešna.

* **Solnčarica** je zadela 62letnega Alojzija Strušnika iz Selnice ob Dravi. Zgrudil se je nezavesten na tla. Odpeljali so ga v bolnico.

* **Krilati špijoni.** Zadnje čase je bilo v raznih krajih naše države vjetih že mnogo pismonosnih golobov, ki po dosedanjih ugotovitvah vršijo posebno špijonsko nalogo. Prenašajo razne znake in tako posredujejo med špijonsko družbo tu in v inozemstvu. Nedavno se je tak golob v Beogradu zaletel v električno žico in polmrtev padel na tlak. Na levi nogi je imel obroček iz aluminija z različnimi nerazumljivimi znaki in drobnimi črkami: Temešvar 6. Znaki, ki jih najdejo pri pismonosnih golobih, se izročajo posebnim strokovnjakom, da razrešijo njih špijonsko zagonetko.

* **Ciganka ukradla in oslepila otroka.** Pred tremi meseci je v Beogradu s savske obale izginila petletna hčerka nekega čolnarja. Vse iskanje je bilo zastonj. Male Ružice ni bilo in starši so žalovali za njo v prepričanju, da se je utopila v Savi. Toda prošli teden je po beograjskih ulicah stara ciganka vozila v malem vozičku slepega dekleta in prosila za milodare. Naenkrat prikoči k vozičku mlada ženska in strahovito vzkliska: «Moje dete!» V tem hipu začne stara ciganka bežati, a jo je takoj prijel bližnji stražnik. Ciganka je pred tremi meseci ukradla otroka in ga oslepila, da je s slepo siroto lažje beračila. Grozoviti čin se je kakor blisk raznesel po ulici in ljudje so hoteli staro cigansko zver pobiti. Stražniki so jo komaj dovedli na sodnijo, kjer čaka težke, toda zaslužene kazni. Slepo siroto pa je pregledal zdravnik in izjavil, da se bo eno oko morda še dalo rešiti.

* **Samomor na pokopališču.** Na zagrebškem židovskem pokopališču se je na vrbi žaluziki obesil delavec Andrej Galinec. V svoji delavski knjižici je imel napisano: «To je zaradi moje žene, ki je bila jako dobra. Zbogom.» Galinec je bil dvakrat poročen. S prvo ženo je bil zelo srečen, druga ga je pa sekirala. Pred par dnevi mu je pobegnila. Galinec je šel po njo in jo prosil, naj se vrne in mu ne dela sramote. Toda že prvi dan sta se zopet skregala. Žalosten je Galinec odšel na grob svoje prve žene in se obesil.

iz raznih krajev

* Na Veliki Planini pri Kamniku je strela ubila posestnikom iz Stranj 4 goveda in 1 prašiča.

* V Mirni peči je dne 19. t. m. razsajal strahovit vihar, ki je podrl tri kozolce. Padala je tudi debela toča. Niti stari ljudje ne pomnijo takega neurja.

* V Zagočah so tatovi vlomili v stanovanje Marije Senčnik in odnesli raznega blaga v vrednosti 20.000 kron.

* V Dolnjih Sušicah je bilo Antonu Nošetu ukradenih več vrednostnih predmetov, med drugim 2 zlata uhana, zlata broša in celo hranilna knjižica na lastnikovo ime.

* V Pustem polju pri Kokarju je strela treščila v gospodarsko poslopje posestnika F. Stvarnika. Poslopje je z vsem pridelkom zgorelo do tal. Nesrečnemu posestniku je baš pred enim letom strela ubila tudi sina.

* V Laškem je bilo posestniku Matiji Vresniku ukradeno precej obleke v vrednosti 14.000 kron.

* V Novi Cerkvi pri Celju je upokojeni kanonik g. dr. Leopold Gregorec dne 17. t. m.

obhajal šestdesetletnico duhovništva. Jubilant je najstarejši duhovnik v mariborski škofiji.

* V Zgornji Polskavi pri Pragarskem je med silovitim neurjem udarila strela v ufo gospe Kartin. Ogenj je uničil 24 vozov sena. Rešiti se ni dalo ničesar.

* V Stojnici pri Ptujju je na Petrovo ime novo gasilsko društvo lepo slavnost z blagoslovljenjem brizgalne. Navzočih je bilo več odličnih gostov, med drugimi tudi ptujski glavar dr. Pirkmayer. Po svečanosti se je razvila živahna prosta zabava.

Zanimivosti

OBUJANJE MRLIČEV K ŽIVLJENJU.

Njujorški listi se zadnje čase obširno bavijo z neko novo iznajdbo dveh mladih zdravnikov, ki zatrjujejo, da sta končno našla sredstvo, s katerim utegneta v nekaterih slučajih mrtvecem vrniti življenje. Amerikanci so to poročilo sprejeli precej črnogledno, toda ko sta mlada zdravnik nedavno nastopila pred čikaško zdravniško zbornico ter v strogo znanstvenem predavanju razložila svojo iznajdbo, so zdravniški krogi in časopisje izpremenili svoje mišljenje.

Baje sta zdravnika svoje sredstvo uspešno uporabila že pri petih mrličih. Obujanje jima namreč uspe le v slučaju, ako se povod smrti dá kolikor mogoče hitro odstraniti. Sredstvo se takoj po nastopu smrti vbrizgne v srce in s tem se povzroči zopetno kroženje krvi. V Ameriki se smrtna obsodba izvršuje na električnem stolcu potom močnega električnega toka. Zdravnika zato svetujeta, da bo odslej treba smrtno obsojence še par ur po usmrtni dobro čuvati, sicer jih utegnejo sorodniki obuditi k življenju baš z novim obujevalnim sredstvom. Tudi pri utopljenih se bo sredstvo dalo morda uspešno izrabiti.

Ameriški zdravniki torej v bodoče tudi mrtvim ne bodo privoščili večnega spanja. Ali bodo izumili celo zanesljivo sredstvo za neumrljivost — to je vprašanje bodočnosti in iznajdljive Amerike.

OBISK PRI BEDUINIH.

Ako obiščete kakega Beduina v vroči Arabski, vas povede v šotor in posadi na svojo najlepšo in najmekkejšo preprogo. Skoro četrt ure traja pozdravljanje, kakih osemkrat vas gostitelj vpraša: «Kif halak?» (Kako se vam godi?) In vi morate vsakokrat odgovoriti: «Amduliba mapsub» (hvala bogu dobro). Nato vas povprašuje, s čim se bavite, koliko zaslužite dnevno in ali imate lepo ženo. Beduinova žena pa, ki je ob vašem vstopu izginila iz šotora, medtem pripravlja kavo. Šotor se počasi polni s polnogo otročadjo, ožgano in umazano — to so gostiteljevi otroci. Prihajajo pa tudi sosedje, ki so radovedni, kako izgleda «frendž» (evropski gost).

Beduinova žena prinese kavo, vas le po strani pogleda in takoj zopet odide. Beduinske žene ne smejo prisostvovati moškim pogovorom. Edino stare žene si počasi prilastijo tudi to pravico, ampak svojih govorniških sposobnosti, žal, ne smejo izrabljati v tako izdatnem obsegu kakor njihove evropske vrstnice.

Omeniti pa je treba, da se pri Beduinih začnejo ženske starati že s 30. letom. Njihovo življenje pa je res borno. Že v dvanajstem

letu se mora omožiti s fantom, ki jo je kupil kakor škornje na sejmu. V petnajstem letu ima že dvoje ali troje otrok. Je pa popolnoma brezpravna in skoro ničesar ne sme storiti po svoji volji. Niti v mošejo ne sme, ker je Alah ne mara. Njena glavna naloga je po verskih nazorih, da rodi otroke. Vendar so beduinski možje zvesti. Čim imajo obitelj, ne škilijo več preko plota in so zadovoljni le z eno soprogo.

Razno

× **Strašna vročina** vlada v vsej južni Franciji. Vročino povečava še neznošno vroč veter, ki kakor plamen liže in uničuje rastlinstvo in živali. Od vročine je umrlo že več ljudi. Ptice in druge živali poginjajo trumoma. Vročina je dosegla 43 stopinj Celzija v senci.

× **Iz dežele vsakovrstnih kraljev.** Amerika se sicer postavlja s svojim republikanstvom, ima pa vseeno obilo vsakovrstnih kraljev: kakor «kralja železa», «kralja petroleja», «kralja klobasne industrije» itd., ki kraljujejo seveda le nad velikimi podjetji in so vsi težki bogataši. Največ senzacije pa je nedavno vzbudila aretacija «kralja tihotapcev». Ta možak se piše Cramel in je iz Kanade v Ameriko vtihotapljal alkoholne pijače. Dobavil si je posebne avtomobile s spretno prikritimi kotlički za alkohol. Policija mu dolgo ni mogla priti na sled. Cramel je služil težke tisočake, saj je pijače prodajal po prav odirskih cenah. Obogatel je tako, da si je dal kljuko na vratih izdelati iz čistega zlata. Nakupil si je tudi ogromna zemljišča in krasna poslopja. Zadnje dni so ga pa le prijeli na meji. Obsojen je bil na 20 let težke ječe in na 2.500.000 dolarjev globe, kar iznaša v naši valuti ogromno število. V to svrhu je država prodala vse njegovo imetje, ki je ravno toliko vredno.

× **D'Annunzio — tepen.** Znani laški komedijant, pesnik in veliki fašistovski prerok D'Annunzio toži gledališko igralko gospo Golubjovo, ker ga je lahko poškodovala. D'Annunzio se je namreč z njo prepiral v nekem hotelu in gospa Golubjova mu je prisolila vročo — zaušnico. D'Annunzio zahteva — radi svoje časti in slave — visoko globo.

× **Viljem kot špijon.** Nekateri dunajski listi objavljajo zanimiva pisma bivšega kaiserja Viljema, ki jih je kot prestolonaslednik pisal leta 1885. Dvoje je naslovljenih na tedanjega ruskega carja Aleksandra III. V njih izdaja Viljem vojaške tajnosti angleške armade. Pismi dokazujeta, da je Viljem povsod vikal svoj nos in da je imel obilo volunske spretnosti.

× **Poroka ali smrt!** Nezvestoba zaljublencev in požiranje obljub glede poroke ni danes nič kaj posebnega. Koliko fantov zapusti dekleta in je ne poroči, čeprav ima z njo otroka. Seveda nimamo zakona, ki bi fanta mogel naravnost prisiliti pod zakonski jarem. Včasih pa je bilo drugače, kakor dokazuje nastopni primer, ki se je l. 1604. zgodil v francoskem mestecu Reunes: Fant Jolet je imel z nekim dekletom ljubavno razmerje in tudi otroka. Lepega dne pa se je hotel odkrižati. Dekle ga je zatožilo na sodniji. In pri razpravi je sodnik razsodil, da se mora fant tekom dveh ur poročiti ali pa stopiti pod vešala. «Ali poroka

ali smrt!» je dejal sodnik. Fant se je naravno raje odločil za poroko. Kako se je nato počutil v prisojenem zakonu, pa francoska kronika ne pove.

× **Strašna nesreča na pariški ulici.** V eni glavnih ulic v Parizu se je dogodila čudna avtomobilska nesreča. Neznani avtomobil je povozil cestnega pometaća, ki je obležal mrtev, avtomobil pa je drčal naprej. Bližnji stražnik tedaj skoči na avtomobil in streše šoferja — toda tudi ta je bil mrtev. V hipu, ko je avtomobil povozil pometaća, je namreč šoferja zaradi strahu zadela kap.

× **Razbojniški napad na kneza.** Knez Bandini, član ene najuglednejših italijanskih plemenitaških rodbin, je bil pred kratkim v svoji palači v Rimu na poseben način oropan. Preoblečeni zlikovci so se ponoči prikradli v knezovo spalnico, napadli njega in soprogo, a jima niso storili ničesar drugega kakor kloroform so jima tako dolgo tiščali pod nos, da sta zaspala v omotici. Nato so izvedli svojo «operacijo» s tem, da so popolnoma izpraznili blagajno in omare. Odnegli so za dva milijona lir denarja in dragocenosti. Ko sta se knez in kneginja prebudila iz neprostovoljnih sanj, so bili zlikovci že davno na varnem. Toda preiskava je dognala, da so ta rop izvršili sami knezovi strežaji.

Za smeh in kratek čas

V šoli.

Učitelj: «... in Bog je ustvaril človeka.»

Gustiček: «O ne, naš ata pravijo, da izhajamo iz opice.»

Učitelj: «Mogoče, ali za zasebne zadeve se šola ne briga.»

Odštevanje.

Učitelj: «Če dajo tvoj ata tvoji mami 1000 dinarjev in zahtevajo čez nekaj dni tri petine od cele vsote nazaj, koliko dobijo?»

Gustiček: «Nič, samo mama zgrabi za burkije in udarijo očeta z njimi.»

Kumno, janež, rdečo deteljo, semensko ajdo, lipove cvetje, suhe gobe itd. plačuje najbolje

SEVER & KOMP., Ljubljana
Wolfova ulica št. 12. 36

Kupimo

vsako množino 30

starega svinca
Puškarna v Kranju.

Parnik

“LEVIATHAN”

Najmodernejši, največji in najlaksurijoznejši oceanski parnik. Najvišje zmoglosti iznajdljivosti, znanosti in moči kapitala so vtolešene v izdelavi tega divnega parnika. Neprimerljiva udobnost v vseh razredih.

Prva vožnja v NEW YORK dne 7. avgusta,
28. avgusta in 18. septembra itd., vsake tri tedne v tork od Southampton-Oberbourg. — Podrobna pojasnila potom spodaj navedenih naslovov.

BREMEN-NEW YORK

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in izborni oskrbi. Hitro in varne ladje. 8839

„Georg Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodarški list št. 216.

Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Beograd, Palata Beogradske Zadruga, i podružnica v Ljubljani: Zadruga Zveza, Ljubljana.